

Nr 359.

Af herr **Berg** i Munkfors, *i anledning af Kungl. Maj:ts proposition (nr 148) angående disposition af förra majorsbostället Hammar nr 1 i Värmlands län.*

Af skäl bland andra att förvärfva sig plats för byggande af fattiggård beslöt Hammarö församling vid kommunalstämma den 14 juli 1908 att ingå till Kungl. Maj:t med begäran att för det af senaste värderingsnämnden uppskattade värdet få inköpa förra majorsbostället Hammar, men blef detta beslut öfverklagadt och af Konungens befallningshafvande upphäfdt. Tanken var då att med fattiggården förena jordbruk till lämpligt omfång. Genom senare vunnen erfarenhet har denna tanke mer och mer öfvergifvits, ty dels äro arbetskrafterna dyra och dessutom för jordbruket svåra att erhålla, dels äro de personer som intagas å nuvarande fattiggården till allra största delen arbetsodugliga, hvadan för ett jordbruks skötande ingen hjälp från deras sida vore att förvänta. Då församlingen nu emellertid står inför nödvändigheten att uppföra en ny fattiggård, enär den gamla numera erbjuder otillräckligt utrymme och dessutom är för sitt ändamål alldeles olämplig och i alla afseenden otillfredsställande, så har den gamla tanken att å Hammars område förvärfva plats för fattiggård åter uppstått. Ty då fråga blir om att finna plats för en sådan erbjuder sig ej någon som i fråga om läge och lämplighet i öfrigt kan jämföras med den, som finnes på Hammars område. Hammars gård upptager nämligen en afsevärd del af socknens centralt belägna område, och platser å närliggande hemman, som möjligen skulle lämpa sig för ändamålet, äro redan tagna i anspråk. Det är såväl med hänsyn till leverans af lifsförnödenheter som för sjukas transport och lättheten att erhålla läkarehjälp af synnerligt stor betydelse, att en fattiggård får ett gynnsamt läge. Hammarö församling har därför beslutat, se bil. I och II samt karta, att söka förvärfva ett

tomtområde på förra torplägenheten Sandtorp under Hammar och för ändamålet låtit uppmäta och kartlägga detsamma, samt genom domänintendenten värdesätta det, se bil. 3. Landshöfdingen i länet har ock tillstyrkt afsöndringen, se bil. 4. Meningen var att församlingen skulle hafva ingått till Kungl. Maj:t med framställning i frågan, men då beslutet tillkommit så sent, att Kungl. Maj:ts proposition om Hammars försäljning redan förelåg färdig, kunde detta ej ske.

Församlingen har därför hänvänt sig till undertecknad med anhållan om att i samband med Kungl. Maj:ts proposition om Hammar söka få saken ordnad i enlighet med församlingens önskan. Då genom ifrågavarande upplåtelse den för Hammarö synnerligen viktiga fattiggårdsfrågan kunde vinna en snar och lycklig lösning, då statens intresse i intet afseende trädades för nära, enär full ersättning erhöles, då tomtområdet i fråga ligger afsöndradt från all annan odlad mark och sålunda ej förorsakar något intrång i hufvudegendomen, ej heller för denna är af minsta betydelse, och då vidare ej någon rubbning uppstår i den af Kungl. Maj:t framlagda planen till hemmanets styckning och försäljning, så är att hoppas, att Riksdagen ej ställer sig afvisande i denna fråga och detta så mycket mindre som Hammarö församlings fattigvård ej blifvit så litet betungad genom Hammar, i det den måst omhändertaga hela familjer, som där innehaft längre eller kortare tids arbete. På grund af det anförda får jag sålunda vördsamt hemställa,

att Riksdagen måtte i samband med beslut om Kungl. Maj:ts proposition nr 148, i hvad den afser den del af förra majorsbostället Hammar, som är betecknad med litt. A, besluta, att innan försäljning af nämnda litt. sker, till Hammarö församling mot en lösen af 500 kronor upplåtes ett af landtmätaren S. A. Odquist uppmätt och kartlagdt till nämnda boställe hörande tomtområde, omfattande en areal af 75 ar 80 kv.-meter, med tillträdesrätt den 14 mars 1912.

Stockholm den 22 april 1911.

N. A:son Berg.

I motionen instämma:

Axel Schotte, C. J. Berggren, Fr. Canell, J. P. Igel.
G. Jansson, Carl Jansson, Per Anderson.

Bilaga 1.

Utdrag ur protokollet vid ordinarie kommunalstämman i Hammarö den
26 mars 1911.

§ 5.

Då det visat sig, att utrymmet vid fattiggården är otillräckligt och bostaden i öfrigt till sitt ändamål olämplig, hade kommunalnämnden inkommit med förslag, att kommunen i stället för att besluta sig för tillbyggnad å fattiggården borde taga i öfvervägande lämpligheten af att uppföra en ny tidsenlig fattiggård å tomten vid Sandtorp, hvilket ärende föredrogs, och beslöt stämman att uppdraga åt kommunalnämnden att låta kartlägga tomtplatsen, hos vederbörande myndigheter utverka rätt att för kommunens räkning inköpa den samt därjämte till stämman inkomma med kostnadsförslag till fattiggårdsbyggnad.

Justeradt:

Frithiof Johansson, C. Fr. Svensson.

Som ofvan:

Emil Linder.

Rätt utdraget intygar:

Hammarö den 8 april 1911.

Emil Linder
Stämmans ordf.

Bilaga 2.

Utdrag af protokoll hållet vid Hammarö sockens kommunalnämnds
sammanträde i sockenstugan söndagen den 9 april 1911.

§ 2.

Som det försports, att Regeringen komme att för innevarande års Riksdag framlägga proposition om förra majorsbostället Hammars försäljning, beslöt nämnden i enlighet med af kommunalstämman lämnadt uppdrag att ofördröjligen ingå med ansökan om att det vid blifvande beslut om försäljningen måtte varda medgifvet Hammarö kommun rätt att få inlösa ett af förste landtmätaren S. A. Odquist uppmätt och kartlagdt till förre torplägenheten Sandtorp under Hammar hörande tomtområde, som i och för byggandet af ny fattiggård vore synnerligen önskvärdt

att förvärfva, enär ingen annan plats kunde erhållas som i alla afseenden så väl lämpade sig för ändamålet som denna. I köpeskilling för tomten ville nämnden erbjuda fem hundra (500) kronor. Åt ordföranden uppdrogs att å nämndens vägnar vidtaga alla åtgärder, som för förvärfvandet af ifrågavarande tomt kunde anses erforderliga.

Justeradt:
A. E. Johansson, Carl Svensson.

Som ofvan:
A. M. Kvick
Ordf.

Bilaga 3.

På begäran af kommunalnämndens ordförande i Hammarö socken af Värmlands län har undertecknad tagit del af en framställning från Hammarö kommun att få inlösa ett område från förre majorsbostället Hammar för att å detsamma bygga fattiggård.

Området i fråga, som skulle afsöndras från hufvudgården, litt. A., och som jag genom åtskilliga besök på platsen väl känner till, utgöres af 29,1 ar åker, 13 ar tomter, 20,9 ar backe samt 12,8 ar skogsmark eller tillhoppa 75,8 ar och är ett gammalt torp med icke häfdad åker, hvars byggnader nu äro borta. Det är sålunda utan all betydelse för hufvudgården, om detta område afsöndras från densamma, och synes det pris, som af kommunalnämnden erbjudits, eller 500 kronor vara tillräckligt.

Karlstad den 10 april 1911.

C. E. L. Lennartson.
t. f. domänintendent.

Bilaga 4.

Sedan kommunalnämndens i Hammarö församlings ordförande anhållit om mitt uttalande i frågan, får jag med stöd af den kännedom därom, som jag vid besök å platsen förvärfvat, meddela, att enligt min personliga uppfattning den föreslagna tomten särdeles väl skulle lämpa sig för uppförande af ny fattiggård för Hammarö församling och att det erbjudna priset 500 kronor kan anses vara skäligen ersättning för densamma.

Karlstad den 10 april 1911.

Gerh. Dyrssen.
Landshöfding.